

KODAK PORTRA 400 1121

~~17.02.24 / 30.03.24~~

STATIONS OF THE CROSS

Credits: Jon Henry 'Untitled #55', Little Rock

Kwetsbaarheid & Levenskracht
verbeeld. Hedendaagse
kunstpelgrimage door Hengelo

Kunstcommissie

St. Faces, I See Faces

*Contemplatieve kunstroute met internationale kunst in Hengelo
17 februari t/m 30 maart 2024. Op vrijdag en zaterdag tussen 12:00 en
16:00 uur. En tijdens de reguliere openingstijden van de locaties en/of
via het venster van het gebouw.*

de bezielende weg van vrede, gerechtigheid en naastenliefde

De kunstroute Stations of the Cross voert als een Via Dolorosa door de voormalige industriestad Hengelo, langs veertien kunstwerken die doen denken aan de kruiswegstaties over Jezus' lijden en sterven. De wandeling is een kunstzinnige, contemplatieve pelgrimstocht. Elke stap en elk kunstwerk herinnert eraan hoe kwetsbaar de mens is. Oorlog, onrecht en eenzaamheid zijn van alle tijden, maar altijd weer zullen er mensen zijn die zich inzetten voor vrede, gerechtigheid en naastenliefde. Stations of the Cross volgt deze voetsporen van bezieling in Hengelo!

We bouwen op de fundamenten en ervaringen van de internationale (Art) Stations of the Cross series, geïnitieerd door Aaron Rosen en Catriona Laing. Na edities in Londen in 2016, Washington DC, New York, Amsterdam en Deventer vond het in 2022 in Toronto plaats. En nu in de industriestad Hengelo door een samenwerking tussen de Kunstcommissie Waterstaatskerk, stichting Faces, I See Faces en vele andere organisaties. Voor deze editie cureerde Arent Weevers (mediakunstenaar en theoloog) de

route. Veertien kunstenaars verbeelden het lijden van Jezus en van mensen in onze tijd. De tocht voert de bezoekers langs culturele, historische, maatschappelijke en religieuze organisaties in Hengelo.

De oude spirituele traditie van het lopen van de kruisweg ontstond in de vierde eeuw in Jeruzalem en kwam in de middeleeuwen naar het westen. Nu krijgt het een nieuwe vorm langs religieuze en seculiere locaties. Daar bevindt zich telkens een kunstwerk dat een relatie legt tussen het thema van de betreffende halteplaats (ook wel statie genoemd), hedendaags lijden en kwetsbaarheid van de mens. De werken grijpen terug op universele thema's die de staties typeren, zoals het kwaad en het goede, dood en leven, oorlog en vrede, haat en liefde.

Het werk van de internationale kunstenaars daagt uit en maakt eigen interpretaties in relatie tot het thema mogelijk. Tevens verbindt de inspirerende kunst de plaatsen waar hartstocht en verantwoordelijkheid voor elkaar zichtbaar zijn in de plaatselijke gemeenschap.

Inhoudsopgave

Statie 1	6
Jezus wordt ter dood veroordeeld	
Statie 2	7
Jezus neemt het kruis op zijn schouders	
Statie 3	8
Jezus valt voor de eerste maal	
Statie 4	9
Jezus ontmoet zijn moeder	
Statie 5	10
Simon van Cyrene helpt Jezus het kruis te dragen	
Statie 6	11
Veronica droogt het aangezicht van Jezus	
Statie 7	12
Jezus valt voor de tweede maal	
Statie 8	13
Jezus ontmoet de wenende vrouwen	
Statie 9	14
Jezus valt voor de derde maal	
Statie 10	15
Jezus wordt van zijn kleren beroofd	
Statie 11	16
Jezus wordt aan het kruis genageld	
Statie 12	17
Jezus sterft aan het kruis	
Statie 13	18
Het lichaam van Jezus wordt van het kruis afgenomen	
Statie 14	19
Het lichaam van Jezus wordt in het graf gelegd	

1 **Yola Monakhov Stockton**
Thomassonhuis/ Archimees,
Pastoriestraat 53

2 **Peter Bogers**
InteraktContour
Deldenerstraat 20

3 **Sigalit Landau**
Waterstaatskerk
Deldenerstraat 20

4 **Anouk De Clercq & Tom Callemin**
Oyfo Techniekmuseum
Floris Hazemeijerstraat 300

5 **Arent Weevers**
Brandweer Hengelo/Watertoren
Lansinkesweg 59

6 **Güler Ates**
Moskee Ayasofya
Willem de Clercqstraat 15

7 **Marina Abramović**
ROC van Twente - De Gieterij
Gieterij 200

8 **Erwin Olaf**
Schouwburg
Beursstraat 44

9 **Human Rights Watch**
Bibliotheek Hengelo
Beursstraat 34

10 **Leni Dothan**
Museum van Hengelo
Beekstraat 51

11 **Masha Trebukova**
St. Lambertusbasiliek
Enschedeesestraat 1

12 **Pieter de Monchy**
Stadhuis
Burgemeester Jansenplein 1

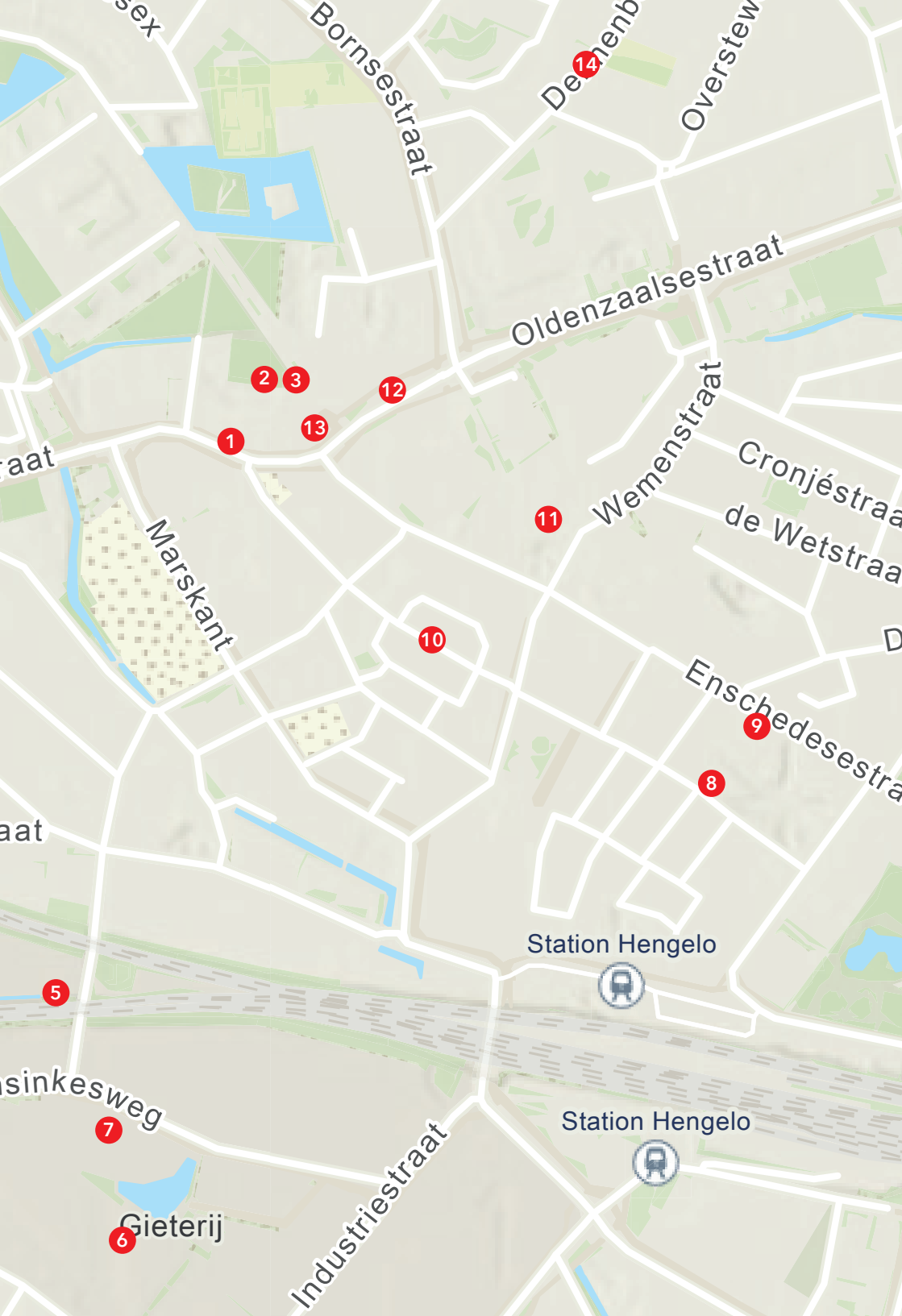

13 **Jon Henry**
Kunstsociëteit Lamboojhuis
Langestraat 37

14 **Fré Cohen**
Joodse begraafplaats
Dennenbosweg 44

sex

Bornsestraat

De Henb

Overstew

Oldenzaalsestraat

Wemenstraat

Cronjéstraat
de Wetstraat

Marskant

Enschedestraat

Station Hengelo

Station Hengelo

sinkesweg

Gieterij

Industriestraat

1

2

3

12

13

11

10

9

8

5

7

6

Statie 1

Jezus wordt ter dood veroordeeld

Yola Monakhov Stockton,
Trubetskoy Bastion Prison,
foto, 2019

Thomassonhuis,
Pastoriestraat 53

Het kunstwerk 'Trubetskoy Bastion Prison' vinden we in het gemoderniseerde Thomassonhuis, één van de oudste dorpsboerderijen van Hengelo. Dit historische pand dateert uit de 17e eeuw. Sinds enkele jaren is architectenbureau Archimees gevestigd in het Thomassonhuis.

Jezus is de beroemdste politieke gevangene in de geschiedenis. Hij onderging veroordeling, marteling en dood door toedoen van een onvoorspelbare, grillige imperiale macht. Die ervaring resonanceert in het christendom, maar weerklinkt ook in de stemmen van andere religies, in alle culturen en landen. Yola Monokhov Stockton laat in haar statie de onrechtmatige gevangenschap van haar grootvader in St. Petersburg ten tijde van Stalin herleven.

Het kunstwerk doet denken aan een cel voor Russische politieke gevangenen.

Tegelijkertijd zou de opzettelijk sombere, onopvallende ruimte bijna overal kunnen worden geplaatst. Een en ander daagt ons uit na te denken over hen die vandaag gevangen worden gehouden, met dezelfde wreedheid en onverschilligheid zou de opzettelijk sombere, onopvallende ruimte bijna overal kunnen worden geplaatst.

Statie 2

Jezus neemt het kruis op

Peter Bogers

Mutenies,

video-installatie, loop, 2021

InteraktContour,

Deldenerstraat 20

Aanvaarding van kwaad en lijden in het leven lijkt een bovenmenselijke opgave. InteraktContour, de locatie van de tweede statie, biedt mensen met hersenletsel gespecialiseerde zorg en ondersteuning met inzet van de nieuwste technologie, zodat zij een zo zinnig mogelijk leven kunnen leiden.

Kunstenaar Peter Bogers werd zelf getroffen door Tinnitus:

een pieptoon van 9000 Hz, waarbij de hersenen het altijd aanwezige geluid produceren.

Een periode van zware mentale worsteling volgde. Bogers besloot deze ervaring als inspiratiebron te gebruiken, wat leidde tot het audiovisuele werk 'Mutenies'. In zijn kunstwerk wordt een hoge pieptoon afgewisseld met geluiden van bladeren in de wind en stromend water. Deze zogenaamde 'witte ruis' wordt ook in therapie gebruikt en maskeert de geluiden die de tinnituspatiënt teisteren. Dat kan verlichting bieden tijdens moeilijke periodes.

Statie **3**

Jezus valt voor de eerste maal

Sigalit Landau

I Wanted Better for Her - Not Worse,
video-installatie, 11:41", 2016

Waterstaatskerk,
Deldenerstraat 20

De bloesem van een amandelboom in volle bloei vult het scherm. Plots wordt de boomtop hard geschud, de takken buigen en buigen, bloemblaadjes vullen het frame en dwarrelen door de lucht naar de grond. Het monotone schommelen van de takken geeft een eenvoudig, filmisch effect. De naadloze schoonheid van kunst verzacht geweld, maakt het bijna ongedaan.

Dat wat geschud, beschadigd en geschonden is, wordt gerepareerd. Het kunstwerk van Sigalit Landau roept een rijke associaties op. Kan oog voor schoonheid de aarde redden? Of kan het zien van schoonheid van de mens de vrede dichterbij brengen? Kan schoonheid de inzet voor mensen aan de rand van de samenleving meer bezielen?

Heelheid van de schepping, vrede en rechtvaardigheid hebben altijd aandacht gehad binnen de kerken. Ook in de negentiende-eeuwse Waterstaatskerk waarin de Protestantse Gemeente Hengelo is gehuisvest.

Statie 4

Jezus ontmoet zijn moeder

Anouk De Clercq & Tom Callemin

It,

video-installatie, 13'05", 2018

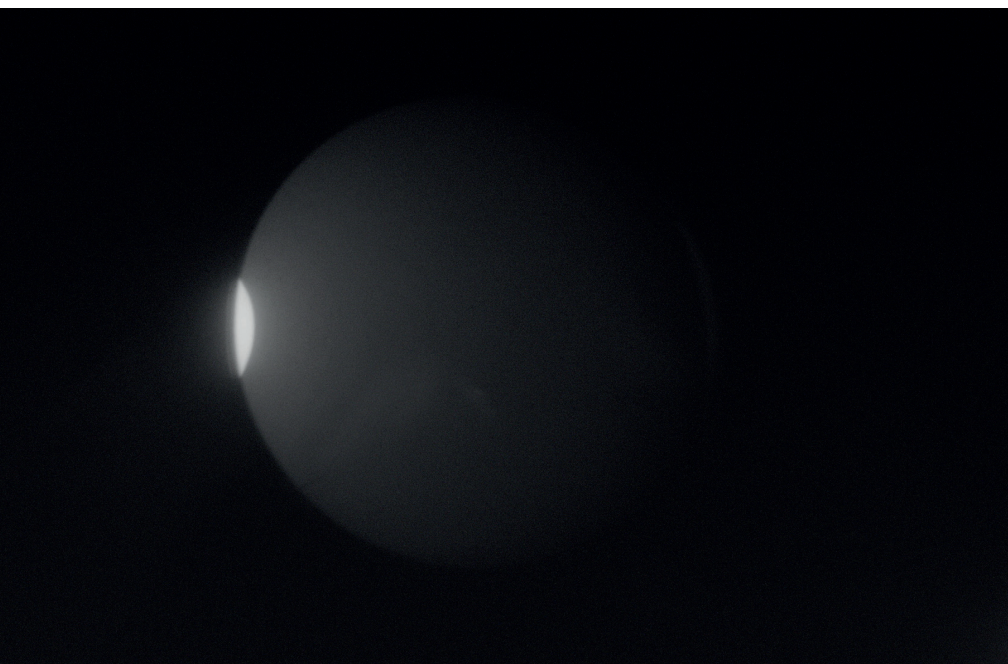
Oyfo Techniekmuseum,

Floris Hazemeijerstraat 300

Hoe kan techniek de mens behulpzaam zijn in het dagelijkse leven? Dat is de breedtevraag die gesteld wordt door het Oyfo Techniekmuseum. Het kunstwerk 'It' roept een specifieke vraag op: hoe kan techniek een blinde helpen? Of sterker nog: Hoe kunnen zienden door middel van techniek - hier de filmcamera - een beter begrip krijgen van de belevingswereld van blinden?

Hoe kunnen zij zich, door de vraag om te draaien, een idee vormen van de waarneming van een blinde?

Door middel van dit kunstwerk doet een blinde verslag van een zonsverduistering. Hij neemt ons bij de hand en laat ons door zijn ogen zien: het plotseling vallen van de nacht, maar ook het moment dat de zon weer opkomt. De beide kunstenaars, Anouk De Clercq en Tom Callemin, zijn gefascineerd door wat waarneming en licht kunnen onthullen en weten dat op een uiterst poëtische wijze te verbeelden.

Statie 5

Simon van Cyrene helpt Jezus het kruis te dragen

Arent Weevers

Well,

3D stereoscopische video-installatie,
loop, 2019-2024

Brandweer Hengelo Centrum,
Lansinkesweg 59

"In *Well* verbeeldt Weevers een baby, prachtig realistisch weergegeven door middel van stereoscopische video. Het kind is ondergedompeld in...

Dit kind op mysterieuze wijze in de diepte zien zweven, kan angst of zelfs schuldgevoelens oproepen. De kunstenaar hoopt dat kijkers de tijd nemen om bij deze emoties stil te staan. En na te denken over hun verantwoordelijkheid tegenover de meest kwetsbaren.

In plaats van de geruststellende tederheid [...], leggen de videowerken van Weevers ons de last op om verhalen te creëren, om aanwijzingen van hoop in de duisternis te vinden.*

Diverse hulpvragen bereiken de Brandweer Hengelo. Vanzelfsprekend bij brand, maar ook bij bijvoorbeeld incidenten met gevaarlijke stoffen of waterongevallen waarbij mensen of dieren betrokken zijn. Het kunstwerk is gesitueerd op de begane grond van de voormalige watertoren.

David Dramm componeerde de muziek speciaal voor deze installatie.

** Bron: 'the Christian Century'- Magazine, September 30, 2021 by Aaron Rosen*

Statie 6

Veronica droogt het aangezicht van Jezus

Güler Ates

Blanket-I, (from the Serie Piedmont-Residency), foto, 2018

Moskee - Islamitische St. Ayasofya,
Willem de Clercqstraat 15

De statie laat zien dat Veronica een doek gaf aan Jezus om zijn gezicht te drogen. Volgens de overlevering werd op miraculeuze wijze het gelaat van Jezus in deze doek geprent. De naam Veronica is een samenstelling van 'vera' en 'icon' hetgeen 'waar beeld' betekent. Toch is het niet vanzelfsprekend dat er afbeeldingen van Jezus - laat staan van God - worden gemaakt.

We zien dat de christelijke, islamitische en joodse traditie daar verschillend naar kijken. Voor de een is de verbeelding van een heilige of de Heilige geoorloofd, voor de ander is dat heiligschennis. De vraag rijst: Wat is het ware beeld? Wat is het ware gelaat van de ander / Ander?

Het kunstwerk roept de complexiteit op van de verschillen tussen de westerse en oosterse cultuur. Dat is het onderzoekgebied van kunstenaar Güler Ates, die dat ook in dit kunstwerk zichtbaar maakt.

Statie 7

Jezus valt voor de tweede maal

Marina Abramović

The Kitchen V: Holding the Milk,
video-installatie, 12'42", 2009
ROC van Twente - De Gieterij,
Gieterij 200

Dit videokunstwerk is gemaakt in Spanje, in de verlaten keuken van een klooster van Kartuiser nonnen, waar meer dan 8000 wezen werden gevoed en onderwezen.

De video lijkt een hommage aan Theresia van Ávila - stichtster van het klooster, maar is ook autobiografisch. Kunstenaar Marina Abramovic zegt in een interview: "In mijn kinderjaren was de keuken van mijn grootmoeder het centrum van mijn wereld: alle verhalen werden in de keuken verteld. Alle adviezen met betrekking tot mijn leven werden in de keuken gegeven, alle verhalen voor de toekomst vonden plaats rondom de bekers met zwarte koffie. Dus het was echt het centrum van de wereld, en mijn beste herinneringen komen daar vandaan."

Evenals de keuken uit het kunstwerk is het ROC - onderwijsinstelling voor middelbaar beroepsonderwijs en volwasseneneducatie - een plek waar aan de toekomst van leerlingen wordt gewerkt.

Statie 8

Jezus ontmoet de wenende vrouwen

Erwin Olaf

Grief,

video-installatie, 7'05", 2007

Schouwburg Hengelo,
Beursstraat 44

Donderachtige geluiden begeleiden het beeld van een vrouw die uit het raam staart. Een radiostem is slechts gedeeltelijk verstaanbaar. Een tweede vrouw komt aarzelend de kamer binnen. Geen van beiden zegt iets. Het blijft stil tussen hen. De regen, de radio, de vrouw bij het raam en de gespannenheid van de bezoeker houden elkaar in hun greep. In interactie met het radioverslag klinken de donderslagen ineens dreigend

en begint de kijker te vermoeden dat er een verband bestaat tussen het onweer, de vage berichten die de kamer binnensijpelen en de gemoedstoestand van de wachtende vrouw, die fysiek onbereikbaar blijft voor de andere vrouw. Ze blijft haar de rug toekeren en verbergt haar stille tranen.

In één enkele scène en met minimale middelen roept 'Grief' van de nog niet zo lang geleden overleden Erwin Olaf een compleet verhaal op van zich ontvouwende ellende.

Werk van professioneel beeldend kunstenaars wordt getoond in verschillende exposities in Schouwburg Hengelo onder de noemer van SchouwArt.

Statie 9

Jezus valt voor de derde maal

Human Rights Watch

I'm A Victim Of Digital Targeting In The Middle East and North Africa Region documentaire, 2023

Bibliotheek Hengelo Stad,
Beursstraat 34

Een bibliotheek is van oudsher bij uitstek de plek om kennis te nemen van culturele ontwikkelingen. Het is ook een plaats om stil te staan bij de lhbtqi-gemeenschap en de invloed van social media op hun leven. De focus van de documentaire 'I'm A Victim Of Digital Targeting...' ligt op de ervaringen van lhbtqi'ers in het Midden-Oosten en Noord-Afrika.

Daar richten overheidsfunctionarissen zich op hun online activiteiten en lokken hen via sociale media en datingapplicaties in de val.

Ook krijgen zij te maken met online afpersing en intimidatie. Onwettig verkregen digitale foto's en chats worden bij strafrechtelijke processen ingezet als bewijs, ook al is dit in strijd met het recht op privacy en andere mensenrechten.

De documentaire maakt inzichtelijk dat ook bij ons om de hoek een dergelijke vernederende behandeling kan plaatsvinden.

Statie 10

Jezus wordt van zijn kleren beroofd

Leni Dothan

Dead End,

video-installatie 2017

Museum Hengelo,

Beekstraat 51

In dit videokunstwerk loopt een jonge vrouw blootsvoets over de eeuwenoude keistenen van de Via Dolorosa in de Oude Stad van Jeruzalem, in Israël. Ze kijkt naar de grond, alsof de kijker door de ogen van Jezus kijkt. Met neergeslagen ogen sjokt zij naar voren, slechts één stap tegelijk ziend waar het pad loopt. De persoon is volledig in anonimiteit gehuld. Een gezicht is

niet te ontwaren. Ook geen kleding, waarmee haar identiteit zou kunnen worden uitgedrukt.

In elke stap resoneert tevens de eeuwenoude geschiedenis van de stad mee. We kijken ernaar, staande op de schouders van onze voorvaders en -moeders. Het Museum Hengelo is als museum en kenniscentrum voor de lokale Hengelose geschiedenis de verbindende schakel tussen toen en nu. Net als in de statie en in het kunstwerk worden mensen uit de anonimiteit gehaald door persoonlijke verhalen van inwoners.

Statie 11

Jezus wordt aan het kruis genageld

Masha Trebukova

Dead soldiers of Ukraine,
installatie | papier-maché/mixed,
2018

St. Lambertusbasiliek,
Enschedestraat 1

Masha Trebukova verwerkte in deze installatie kommetjes van papier-maché, gemaakt van krantenpapier. Elk werkje toont het gelaat, de geboortedatum en overlijdensdatum van een gesneuvelde Oekraïense soldaat. De kunstenaar verzamelt al sinds begin 2018 persoonlijke verhalen en brengt de door soldaten gebrachte offers zorgvuldig in beeld. Het kunstwerk laat er maar een paar

zien: vergeten gezichten uit de duizenden, vaak jonge mensen, die vanaf 2014 zijn gesneuveld in het almaar voortslepende conflict met Rusland, aan de oostgrens van de NAVO. Nog steeds verdedigen Oekraïense soldaten de Europese basiswaarden. Zij vechten ook voor onze vrijheid, zeker sinds de oorlog die op 24 februari 2022 is uitgebroken. Niet voor niets is als locatie de Sint-Lambertusbasiliek gekozen. Hierin is een rooms-katholieke gemeenschap gehuisvest, waar naast de mis vooral ook het omzien naar de ander centraal staat. In 1998 werd de kerk door paus Johannes Paulus II verheven tot basiliek.

Statie 12

Jezus sterft aan het kruis

Pieter de Monchy

Herdenkingsmonument |

Oorlogsmonument,

beeld/sculptuur, 1965

Stadhuis,

Burgmeester Jansenplein 1

Het herdenkingsmonument op het plein voor het stadhuis is een gestileerd, natuurstenen beeld van twee handen die een duif vrijlaten. Op de bodem van de fontein bevindt zich een ingemetselde urn met de as van een onbekend gebleven concentratiekampslachtoffer. Ontwerper Pieter de Monchy omschrijft de symboliek van het beeld als volgt: 'Duiven. Eén zwaluw maakt nog geen zomer, maar een duif kondigt vrede aan.'

Sinds Noach een duif liet uitvliegen om te verkennen of de wereld na de grote vloed, weer bewoonbaar was, is de duif een symbool geworden voor goede tijdingen.

Goede tijdingen zijn in deze wereld meestal 'het begin van de vrede'. Men zou de duif 'het lam' onder de vogelen kunnen noemen.'

*Bron: www.4en5mei.nl/oorlogsmonument-hengelo

De ingegraveerde tekst in bronskleurige letters op het muurtje rondom de vijver van het monument is van de Hengeloër Lammertink.' *

Het kunstwerk krijgt op deze locatie de ruimte die ze verdient om ons te herinneren aan het offer dat oorlogsslachtoffers brachten voor een leven in vrijheid.

Statie 13

Het lichaam van Jezus wordt van het kruis afgenomen

Jon Henry

Untitled #55 Little Rock, Arkansas, foto, 2020

Kunstsociëteit Lambooijhuis,
Langestraat 37

In zijn serie Stranger Fruit doorkruist Jon Henry het land om zwarte moeders samen met hun volwassen zonen te fotograferen.

Zijn kunstwerk op deze locatie roept onmiskenbaar het lijden op van jonge, zwarte mensen in Amerika, vooral door toedoen van wetshandhavers. Maar vreemd genoeg lijkt de foto ook te willen zeggen: het lijden heeft niet het laatste woord.

In 1957 hielden negen zwarte scholieren dapper stand tegenover een woedende witte menigte, die zich verzameld had bij hun middelbare school - Little Rock Central High, in de Amerikaanse deelstaat Arkansas. De negen waren de eerste zwarte kinderen op deze school, maar de menigte probeerde gezamenlijk onderwijs van witte en zwarte scholieren te voorkomen.

Door deze piëta voor Little Rock Central High te plaatsen, herinnert Jon Henry ons eraan hoe lang de reis naar rassengelijkheid in de Verenigde Staten tot nu toe heeft geduurd en hoe ver men nog te gaan heeft.

De kunstsociëteit Lambooijhuis is een galerie en ontmoetingsplek voor kunstenaars en liefhebbers van kunst.

Statie 14

Het lichaam van Jezus wordt in het graf gelegd

Fré Cohen

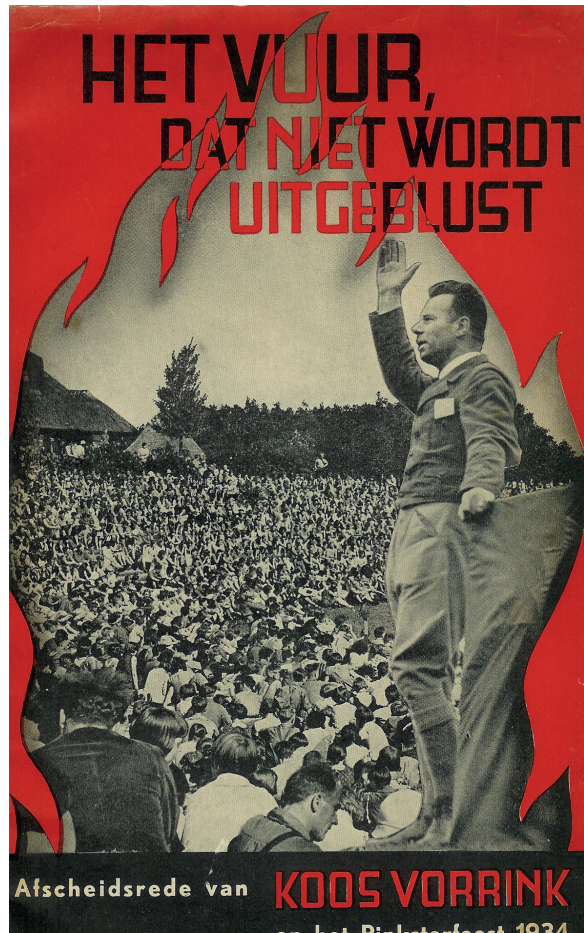
Het Vuur dat niet wordt uitgeblust, grafisch werk, 1934

Joodse begraafplaats en metaheerhuis (lijkenhuis), Dennenbosweg 44

Fré Cohen was illustrator en grafisch ontwerper. Aanvankelijk liet zij zich als kunstenaar inspireren door een utopisch, romantisch, bijna religieus socialisme. Binnen de SDAP (voorloper van de PvdA) was het vooral Koos Vorrink die het 'gezondheidssocialisme' uitdroeg. In de tijd dat hij voorzitter was van de Arbeiders Jeugd Centrale (AJC), verzocht hij de kunstenaar de poster 'Het vuur dat niet wordt geblust' te maken.

Fré Cohen werd op 10 juni in Borne door SS'ers gearresteerd, waarna ze een gifpil slikte. Op 12 juni 1943 overleed zij in het ziekenhuis te Hengelo aan de gevolgen, nog geen veertig jaar oud. Zij werd op de Joodse begraafplaats te Hengelo begraven.

In het midden van de begraafplaats bevindt zich een zogenaamd metaheerhuis, dat is bedoeld voor het ritueel reinigen van overledenen. De begraafplaats, ruim 200 jaar oud, is een Rijksmonument.

Stations of the Cross

Meer informatie en beeldmeditaties over een aantal van de kunstwerken vindt u op www.faces-isee-faces.nl.

Organisatie: Kunstcommissie Waterstaatskerk en Stichting Faces, I See Faces en vele anderen. Stations of the Cross is mede mogelijk gemaakt door de deelnemende kunstenaars, Museum het Schip (Fré Cohen), medewerkers en vele vrijwilligers van de diverse locaties en ook door de financiële en morele ondersteuning van:

En bijdragen van de Vrijzinnige Fondsen, Het Groothuisfonds, Stichting Rotterdam, Vereniging Vrijzinnige Protestanten Hengelo, Protestantse kerk | Classis Overijssel - Flevoland, Brok Interieur, en een aantal fondsen die niet genoemd willen worden.

Foto's: locaties plus kunstwerk statie 12: Agnes Booijink (Fotograaf)

Ontwerp: Mediavisie

Van een gift
worden we blij!

Voor update
informatie